

Se sändlista

Bildande av Dyhults naturreservat i Söderköpings kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken ett område inom fastigheten Fröberga 2:1 som naturreservat med syfte, föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Naturreservatets gräns är markerad på bifogad karta, bilaga 1.

Naturreservatets namn skall vara Dyhults naturreservat.

Syftet med reservatet

Syftet med Dyhults naturreservat är att bevara den värdefulla livsmiljön Västlig taiga med hållmarksskog samt barrblandskog och inslag av mycket gamla tallar i gynnsamt tillstånd. Livsnödvändiga miljöer och strukturer för hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter i området, t ex gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier, ska förekomma i gynnsam omfattning.

Föreskrifter

- A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det, utöver vad som annars gäller, inte tillåtet att:
1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
  2. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon;
  3. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för älgdragare vid uttransport av fällt vilt, samt för fordon, vid skogsbruk utanför naturreservatet, på skogsvägar angivna på beslutskartan, bilaga 1. Körskador ska undvikas;
  4. upplåta mark för orientering eller annan idrottstävling;
  5. anordna motor- eller skyttebana för övning eller tävling;
  6. uppföra byggnad eller annan anläggning;
  7. uppföra mast, vindkraftverk, eller att uppföra luft- eller markledning;

8. anordna upplag, med undantag för virke på uppläggningsplatsen angiven på beslutskartan, bilaga 1;
9. gräva upp växter;
10. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
11. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
12. ta bort eller upparbeta dött träd eller delar av träd eller vindfälle;
13. ändra florans eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter;
14. jaga fågel.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare, att utan ytterligare ersättning, och innehavare av särskild rätt till fastigheterna tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. skötsel och dokumentation i enlighet med fastställd skötselplan vilket kan innebära åtgärder för att efterlikna naturliga störningar som gynnar tall- och lövträdsvärden;
3. iordningställande av anordningar för friluftslivet som anges i fastställd skötselplan, vilket innebär uppsättning av informationstavla.

C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, föreskriver Länsstyrelsen om rätten att färdas och vistas inom reservatet, att det utöver vad som annars gäller, inte är tillåtet att:

1. framföra motordrivna fordon;
2. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur, undantag gäller för hund vid, inom reservatet tillåten jakt;
3. rida eller cykla i reservatet;
4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
5. plocka hela eller delar av mossor, lavar eller svampar med undantag för matsvamp;
6. på ett störande sätt utnyttja radio, bandspelare, musikinstrument eller dylikt;
7. störa djurlivet genom att t ex klättra i boträd eller samla ryggradslösa djur annat än genom hävning eller plockning och därvid ta enstaka individer för artbestämning;
8. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;
9. göra upp eld annat än på plats som Länsstyrelsen har markerat med skylt.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

10. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;

11. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet;
12. bedriva försäljning eller annan verksamhet i kommersiellt syfte.

Ovanstående föreskrifter under A, B och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för skötsel av befintliga anläggningar, så som rensning av dike markerad på beslutskartan, bilaga 1, efter samråd med Länsstyrelsen, flytt av fallna träd från skogsbruksväg och uppläggningsplats för virke, markerade på beslutskartan, bilaga 1.

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 2.

Förvaltare för naturreservatet skall vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Dyhult är ett relativt kuperat och värdefullt, gammalt skogsområde med hållmarkstallskog och barrblandskog. Skogen är i stora delar flerskiktad med många gamla träd, en tall har åldersbestämts till ca 250 år och en gran till ca 170 år. Ett visst lövinslag med gamla aspar finns också. I små sänkor i skogen finns mindre mossdominerade våtmarker bitvis be vuxna med tall av varierande ålder. Död ved förekommer relativt frekvent i hela området. I de västra delarna av skogen finns inga eller mycket få spår av skogsbruk. I den östra delen av skogen är trädens ålder något lägre och skogen har påverkats av skogsbruk i senare tid. Det finns trots det höga naturvärden i skogen och trädens ålder är tillräcklig för att de ska kunna hysa olika krävande arter. De mindre partier som har lägre naturvärden kommer inom en snar framtid att få höga värden om de gamla träden får stå kvar. Tjädern spelar i området. Signalarten gammelgranlav finns liksom talticka. Mer inventering av området kommer med stor sannolikhet leda till att fler arter hittas i området. Dyhults skog ligger som närmast 150 meter från det knappt 100 ha stora blivande naturreservatet Hälla vilket innebär att det finns möjlighet till utbyte av arter mellan områdena, vilket ytterligare bidrar till ett långsiktigt bevarande av sällsynta, hänsynskrävande och hotade arter.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Dyhult naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Dyhults naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturreservatsbildningen inte medför några större negativa konsekvenser av betydelse för vistelse i det aktuella området.

Miljö kvalitetsmål

Bildandet av Dyhults naturreservat är en del av uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen Levande skog och Ett rikt växt- och djurliv om vilka Sveriges riksdag och regering beslutat.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom Dyhults naturreservat dokumenterades delvis i samband med Skogsvårdsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper på fastigheten år 1997. Länsstyrelsens inventering bekräftade nyckelbiotopens höga naturvärden, samtidigt som ytterligare värdefull skog dokumenterades. Tjäderns lekplats värinventerades 2004 på uppdrag av Söderköpings kommun.

Reservatsbildning

Reservatet har stakats ut och mätts in av Lantmäteriet. En värdering av området genomfördes av Svensk fastighetsvärdering AB i samråd med markägarna och på uppdrag av Länsstyrelsen. Därefter förhandlade Länsstyrelsen med markägaren och kom överens om ekonomisk ersättning för intrånget i markanvändningen som blir konsekvens av naturreservatsbildningen. Beslut om utbetalning av ekonomisk ersättning har tagits av Naturvårdsverket 2009-01-23.

Remissyttranden

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut till markägare, Söderköpings kommun, SGU, Skogsstyrelsen Östra Götaland, Naturskyddsföreningen i Söderköping. Söderköpings kommun, SGU, Skogsstyrelsen Norrköpings distrikt och Naturvårdsverket har yttrat sig.

Söderköpings kommun, SGU och Skogsstyrelsen Norrköpings distrikt hade inget att erinra. Naturvårdsverket anser att avsikten med ett naturreservat ska vara att skapa ett definitivt skydd som ska vara långsiktigt, vilket man anser Länsstyrelsens förslag till beslut inte uppfyller. Naturvårdsverket menar att reservatet i sin helhet ska tillåtas att utvecklas fritt genom intern dynamik och att syftet därmed ska formuleras annorlunda.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Länsstyrelsen anser att ett beslut om naturreservat ska vara att skapa ett långsiktigt bevarande (jfr. miljöbalken 7 kap. 4§ första stycket). Bevarandet sker genom en kombination av skydd och vård genom förvaltning, inte endast nödvändigtvis i form av total orördhet. Uppföljning och slutsatser av genomförd vård och förvaltning kan leda till nya målformuleringar och vissa justeringar i skötseln, s.k. adaptiv förvaltning.

Länsstyrelsen har utvecklat syftet i beslutet. I skötselplanen har en del av skötselåtgärderna tonats ned och omfattar nu endast engångsåtgärder kring de äldsta tallarna samt skapande av död ved i mycket begränsad omfattning.

Engångsåtgärderna görs för att gynna tallen och de naturvärden som är knutna till gamla solexponerade tallar och grov död ved. De åtgärder som föreslås är ett sätt att efterlikna brand och är, enligt Länsstyrelsens bedömning, nödvändiga för att bibehålla och förstärka de naturvärden som motiverat bildandet av naturreservatet. I framtiden lämnas skogen i huvudsak för fri utveckling men vid behov ska de äldsta tallarna kunna friställas från konkurrerande gran och vid avsaknad på död ved i olika nedbrytningsstadier bör sådan skapas genom ringbarkning.

Övrigt

Gagnvirke

Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller förvaltaren.

Hur man överklagar,

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (Miljödepartementet). Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, naturvårdsdirektör Claes Svedlindh, länsassessorn Karin Fridell, biträdande länsarkitekt Anders C Eriksson och antikvarien Mattias Schönbeck deltagit.

Magnus Holgersson
t.f Landshövding

Maria Johansson
Biolog

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

akten (naturdossier)

Sändlista

Johan Sjölander, Freberga Lönneberga, 614 93 Söderköping

Erik Sjölander, Freberga Lönneberga, 614 93 Söderköping

Sture Sjölander, Freberga Lönneberga, 614 93 Söderköping

Kopia till

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm

Söderköpings kommun, Storängsallén 20, 614 32 Söderköping

Skogsstyrelsen, Guldringen 58, 603 68 Norrköping

Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala

Naturskyddsföreningen i Söderköping, c/o Anvor Larsson, Björnstigen 23,
614 31 Söderköping

Reservatsförvaltaren, Mikael Burgman

Lantmäterimyndigheten, Box 476, 581 05 Linköping

Länets författningssamling

Tidningskungörelse